

XI. TASHQI IQTISODIY FAOLIYAT

Mamlakatimizda olib borilayotgan iqtisodiy islohotlar xorijiy davlatlar bilan savdo aloqalarining jadal o'sishiga xizmat qilmoqda. Xususan, mamlakatning eksport salohiyatini oshirish bo'yicha qabul qilingan qarorlar mahalliy kompaniyalarga tashqi bozorlarda ko'proq tajriba oltirishga imkon beradi. Pirovardida ular jahon savdosida raqobatdosh ustunlikka ega bo'ladi.

Viloyatda bu borada so'nggi yillarda eksportni rag'batlantirish, importni optimallashtirish va umuman olganda tashqi savdo muvozanatini ta'minlash maqsadida amalga oshirilgan chora-tadbirlar natijasida, 2023- yil yanvar-iyun oylarida viloyatning tashqi savdo aylanmasi (matnda TSA) **455,2 mln. AQSH** dollariga yetdi va 2022- yilning yanvar-iyun oylariga nisbatan **89,1 mln. AQSH** dollariga yoki **20,9 %** ga ko'paydi.

TASHQI SAVDO AYLANMASI (yanvar-iyun, mln. AQSH dollari)

Tashqi savdo aylanmasi

2023- y.: **455,2** +20,9 %

(2022- y.: **376,6**)

Saldo

2023- y.: - **129,8** (2022 y.: - 122,9)

Eksport

2023- y.: **162,7** +28,3 %

(2022- y.: **126,8**)

Tovarlar: **156,0**

Xizmatlar: **6,7**

Import

2023- y.: **292,5** +17,1 %

(2022- y.: **249,7**)

Tovarlar: **292,5**

Tashqi savdo aylanmasi – muayyan davr uchun mamlakat eksporti va importi qiymatining miqdori hisoblanadi. Tovarlarining tashqi savdo statistikasi O‘zbekiston Respublikasi bojxona hududiga olib kirish (import) yoki O‘zbekiston Respublikasi bojxona hududid an olib chiqish (eksport) natijasida mamlakat material resurslari zaxiralariga qo‘shiladigan yoki ulardan ayirib tashlanadigan tovarlar hisobini tashqi savdo umumiy hisob tizimi asosida yuritiladi.

TSAda eksport hajmi **162,7** mln. AQSH dollariga (**28,3** % ga ko‘paydi) va import hajmi **292,5** mln. AQSH dollariga (**17,1** % ga ko‘paydi) yetdi. Hisobot davrida **-129,8** mln. AQSH dollari qiymatida manfiy tashqi savdo balansi qayd etildi.

**XORAZM VILOYATI TASHQI SAVDO AYLANMASIDA
ENG YUQORI ULUSHGA EGA BO‘LGAN DAVLATLAR**
(2023- yil yanvar-iyun, mln. AQSH dollari)

Braziliya TSA – 95,3 Eksport : 0,0 Import : 95,3 20,9 %	Rossiya Federatsiyasi TSA – 72,9 Eksport : 40,5 Import : 32,4 16,0 %	XXR TSA – 57,1 Eksport : 5,1 Import : 52,0 12,5 %	Pokiston TSA – 35,2 Eksport : 34,9 Import : 0,3 7,7 %	Turkiya TSA – 34,1 Eksport : 9,0 Import : 25,1 7,5 %
Qirg‘iz Respublikasi TSA – 26,2 Eksport : 26,0 Import : 0,2 5,7 %	Germaniya TSA – 19,6 Eksport : 0,5 Import : 19,1 4,3 %	Qozog‘iston TSA – 17,1 Eksport : 11,0 Import : 6,1 3,8 %	Belarus TSA – 13,3 Eksport : 1,4 Import : 11,9 2,9 %	Tojikiston TSA – 13,3 Eksport : 13,3 Import : 0,0 2,9 %

Xorazm viloyati jahonning **104 ta** mamlakati bilan savdo aloqalarini amalga oshirib kelmoqda. TSAning nisbatan salmoqli hissasi Braziliya (**20,9** %), Rossiya Federatsiyasi (**16,0** %), XXR (**12,5** %), Turkiya (**7,5** %), Pokiston (**7,7** %), Qirg‘iz Respublikasi (**5,7** %) va Germaniyada (**4,3** %) qayd etilgan.

**XORAZM VILOYATIINING HUDUDLAR KESIMIDA
TASHQI SAVDO AYLANMASI**
(2023- yil yanvar-iyun)*

Shahar va tumanlar	Hajm mln. AQSH dollari	O'sish sur'ati, % da	Ulushi, % da
Xorazm viloyati	455,2	120,9	100,0
Urganch sh.	76,4	107,6	16,8
Xiva sh.	15,0	106,6	3,3
Bog'ot	19,7	114,7	4,3
Gurlan	17,6	189,4	3,9
Qo'shko'pir	21,1	172,3	4,6
Urganch	27,0	97,4	5,9
Hazorasp	30,3	180,5	6,6
Tuproqqal'a	121,5	136,5	26,7
Xonqa	31,3	143,0	6,9
Xiva	12,4	120,8	2,7
Shovot	36,1	149,5	7,9
Yangiariq	28,8	56,9	6,3
Yangibozor	16,5	155,0	3,6

Eng yuqori hajm,
mln. AQSH dollari

Tuproqqal'a 121,5

Urganch sh. 76,4

Shovot 36,1

Eng quyi hajm,
mln. AQSH dollari

Xiva 12,4

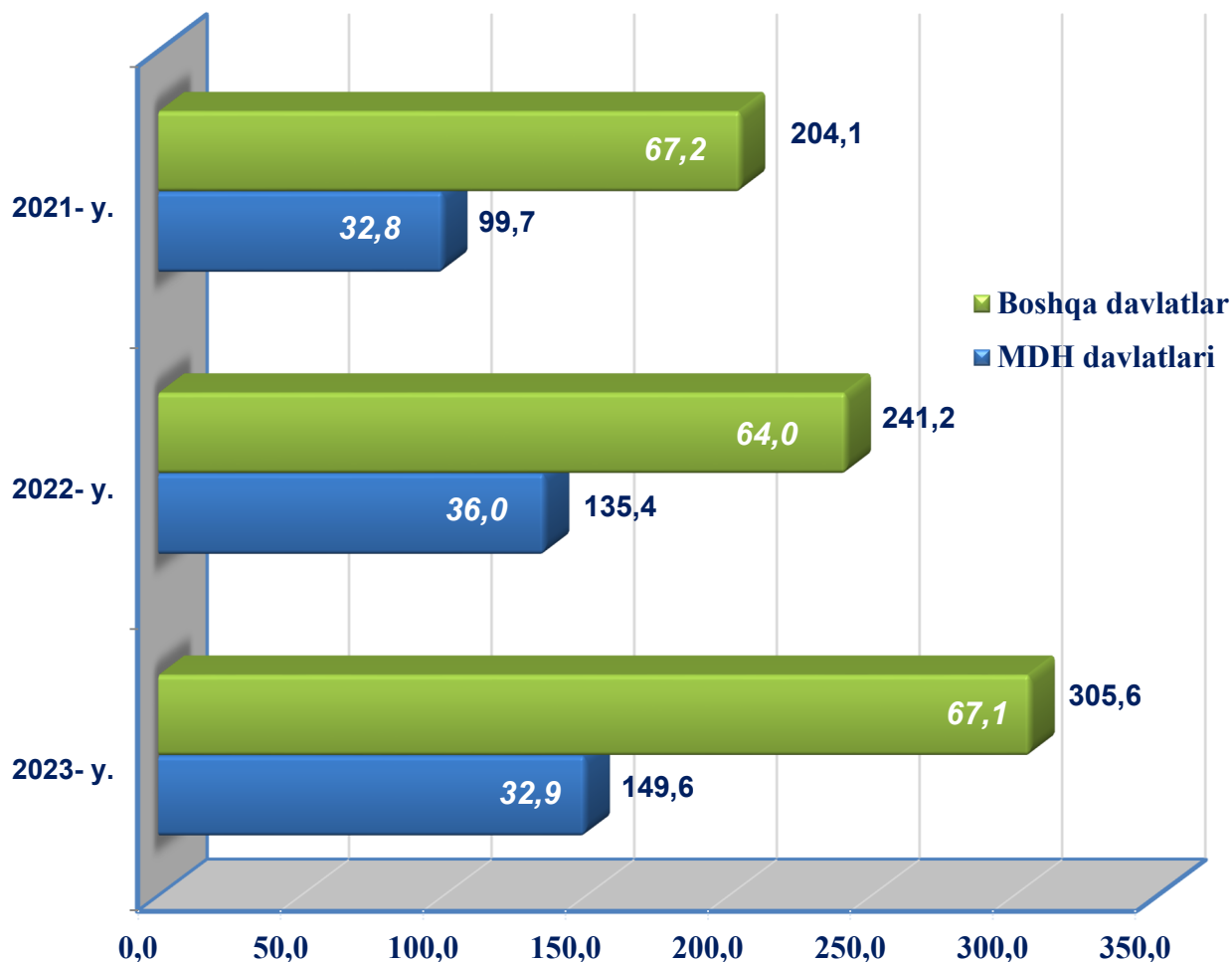
Xiva sh. 15,0

Yangibozor 16,5

Viloyat tashqi savdo aylanmasi tarkibida eng yuqori ulushni Tuproqqal'a tumani **26,7 %** ulush bilan **121,5** mln. AQSH dollarini, eng quyi ulushni esa Xiva tumani **2,7 %** ulush bilan **12,4** mln. AQSH dollarini tashkil etdi.

* Tabiiy gaz va elektr energiyasi yetkazib berish, shuningdek, maxsus eksport bo'yicha rasmiy statistik ma'lumotlar, O'zbekiston Respublikasi viloyatlari, shaharlar va tumanlari bo'yicha taqsimlanmagan

**XORAZM VILOYATINING TASHQI SAVDO AYLANMASIDA
MDH MAMLAKATLARI VA BOSHQA XORIJIY
DAVLATLARNING HAJMLARI DINAMIKASI**
(yanvar-iyun, mln. AQSH dollari, ulushi, % da)

2023- yilning yanvar-iyun oylarida tashqi savdo aylanmasida MDH davlatlarining ulushi **32,9 %** ni tashkil etib, tashqi savdo aylanmasidagi ulushi 2022- yilning shu davriga nisbatan past ko'rsatkichni qayd etdi.

Viloyatning boshqa xorijiy davlatlar bilan TSA 2023- yilning yanvar-iyun oylarida 2022- yilning mos davriga nisbatan **26,7 %** ga oshdi va jami TSA'dagi ulushi **67,1 %** ni tashkil etdi.

Xorazm viloyatining MDH mamlakatlari bilan tashqi savdo aylanmasi 2023- yil yanvar-iyun holatiga ko'ra, **149,6** mln. AQSH dollarini tashkil etdi. Shundan eksport **94,4** mln. AQSH dollariga yetgan bo'lsa, import **55,3** mln. AQSH dollari qiymatida qayd etildi.

XORAZM VILOYATINING MDH DAVLATLARI BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI (2023- yil yanvar-iyun, mln. AQSH dollari)

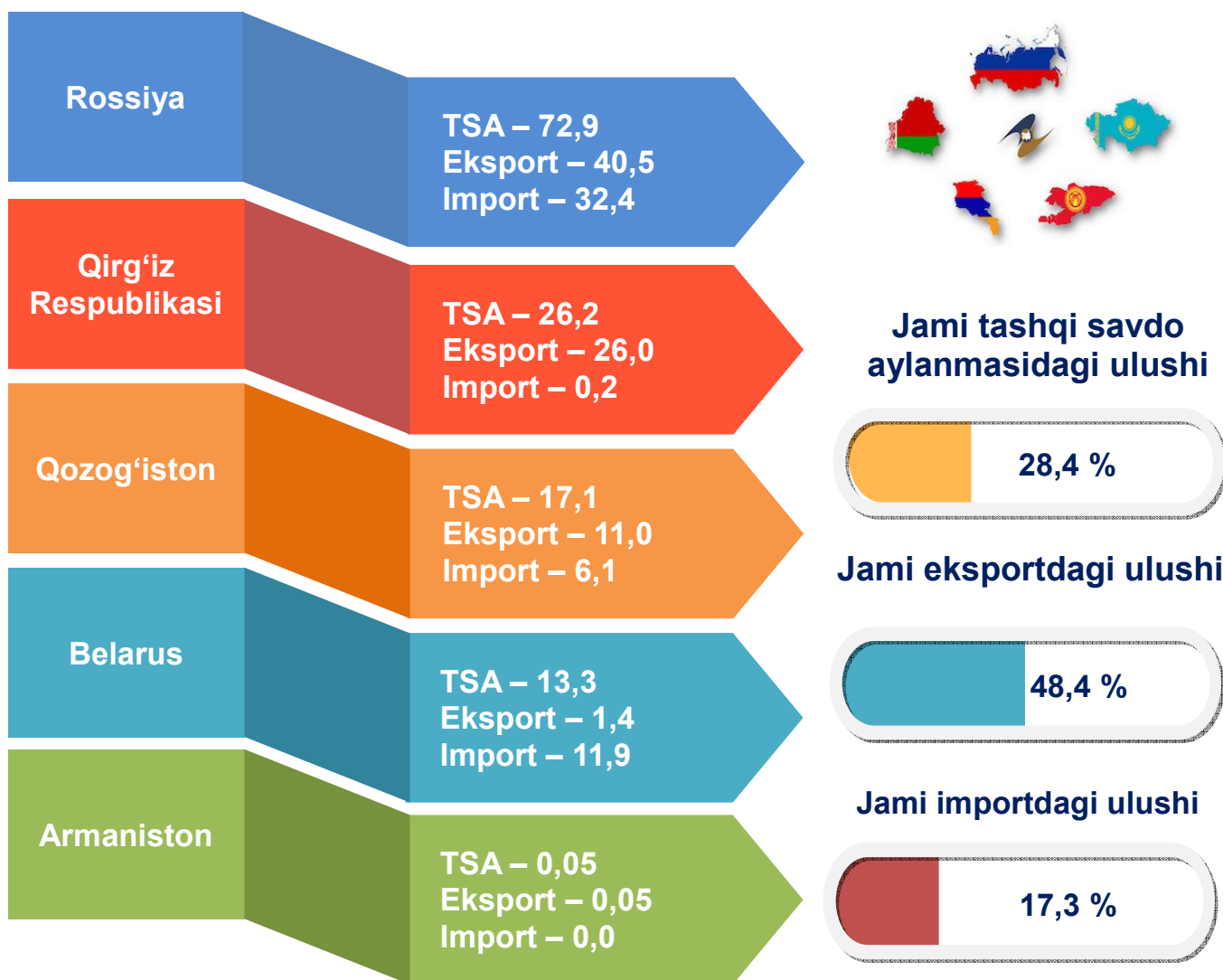
Rossiya Federatsiyasi TSA – 72,9 Eksport – 40,5 Import – 32,4 	Turkmaniston TSA – 5,7 Eksport – 1,7 Import – 4,0
Qirg'iz Respublikasi TSA – 26,2 Eksport – 26,0 Import – 0,2 	Ukraina TSA – 0,8 Eksport – 0,2 Import – 0,6
Qozog'iston TSA – 17,1 Eksport – 11,0 Import – 6,1 	Ozarbajjon TSA – 0,3 Eksport – 0,3 Import – 0,0
Belarus TSA – 13,3 Eksport – 1,4 Import – 11,9 	Moldova Respublikasi TSA – 0,2 Eksport – 0,2 Import – 0,0
Tojikiston TSA – 13,3 Eksport – 13,3 Import – 0,0 	Armaniston TSA – 0,05 Eksport – 0,05 Import – 0,0

Xorazm viloyatining MDH mamlakatlari bilan tashqi savdo aylanmasining eng yuqori hajmlari Rossiya (**48,7 %**), Qirg'iz Respublikasi (**17,5 %**) hamda Qozog'iston (**11,5 %**) davlatlari bilan qayd etildi.

XORAZM VILOYATINING YEOIIIGA A'ZO DAVLATLAR BILAN TASHQI

SAVDO AYLANMASI

(yanvar-iyun, mln. AQSH dollari, ulushi, % da)

Xorazm viloyatining Yevroosiyo iqtisodiy ittifoqiga a'zo davlatlar bilan tashqi savdo aylanmasi **129,5** mln. AQSH dollarini tashkil etdi. Shundan eksport hajmi **78,8** mln. AQSH dollari, import hajmi esa **50,7** mln. AQSH dollariga yetdi.

Shuni takidlash lozimki, YEOIIning a'zo davlatlari (Rossiya, Belarus, Qozog'iston, Armaniston va Qirg'iz Respublikasi) o'rtasida tovarlar va xizmatlar harakati, migrantlar harakatlanishi va kapital harakatining erkinligi ta'minlangan bo'lib, yagona bojxona tizimiga ega bo'lgan umumiy iqtisodiy hudud shakllantirilgan.

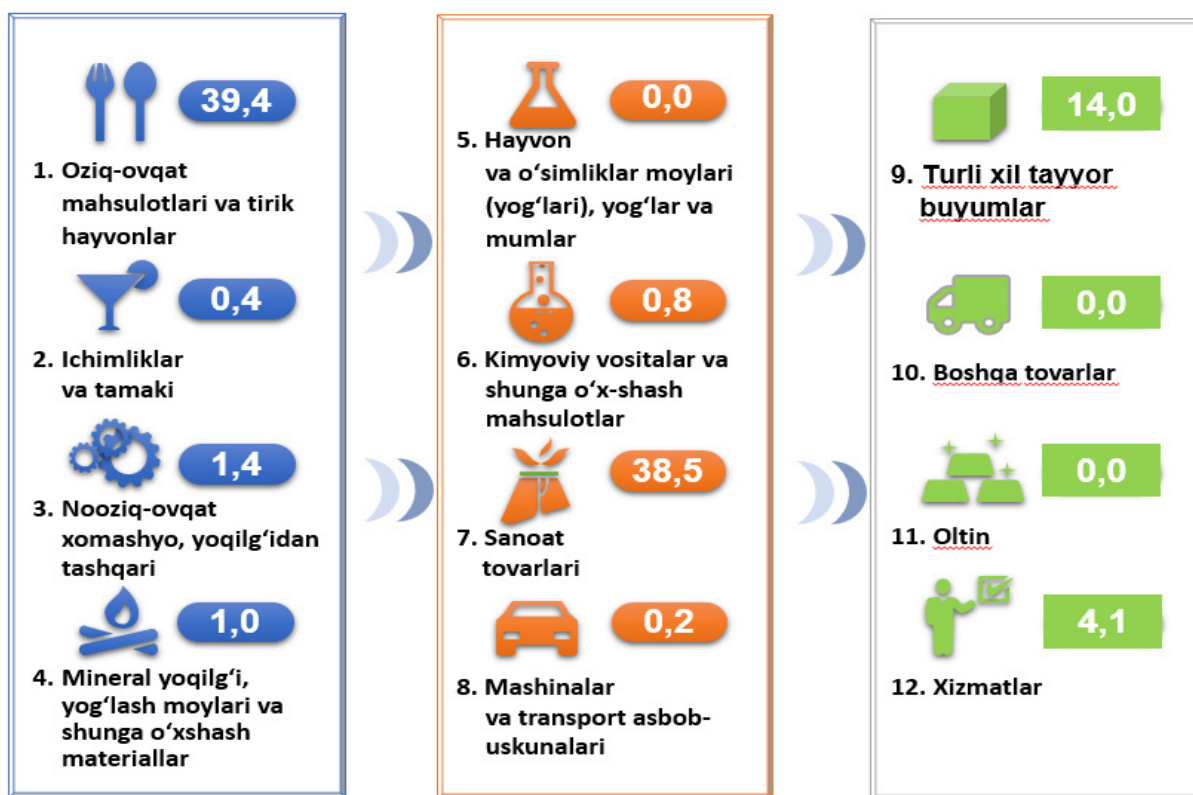
XORAZM VILOYATI EKSPORTI

Xalqaro iqtisodiy aloqalarning rivojlanishi eksportning barqaror o'sishiga ko'maklashadi va bu o'z navbatida ma'lum natijalarga erishish uchun zamin yaratadi. Mamlakatning eksport salohiyatini oshirish, eksportyorlarni davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash, eksportbop mahsulotlar nomenklaturasini kengaytirish maqsadida amalga oshirilgan islohotlar natijasida eksportyorlar soni 126 taga yetdi va ular tomonidan 162,7 mln. AQSH dollari qiymatidagi (2022- yilning mos davriga nisbatan 28,3 % ga ko'paydi) tovar va xizmatlar eksport qilinishi ta'minlandi.

XSST* BO'YICHA EKSPORT TARKIBI

(2023- yil yanvar-iyun, ulushi % da)

O'zbekiston Respublikasida tovarlar tashqi savdosi statistik ko'rsatkichlarini shakllantirishda, Tashqi iqtisodiy faoliyat tovar nomenklaturasi (**keyingi o'rinlarda TIF TN**) bilan birgalikda, Birlashgan Millatlar Tashkilotining Xalqaro standartlashgan savdo tasniflagichi (**keyingi o'rinlarda – XSST**) ishlatiladi. Bu o'z navbatida tahliliy maqsadlarda eksport va import qilinadigan tovarlarni 10 ta katta qismga guruhlash uchun imkon beradi. Tovarlarni XSST bo'yicha kodlashtirish, TIF TN va XSST o'rtasida o'tish kalitlari yordamida amalga oshiriladi.

XORAZM VILOYATINING XSST BO'YICHA EKSPORTI TARKIBI (yanvar-iyun, yillar kesimida)

XSST tarkibi	Mln. AQSH dollari		O'zgarish sur'ati, % da		Umumiy hajmga nisbatan, % da	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Jami eksport	126,8	162,7	119,4	128,3	100,0	100,0
<i>shu jumladan:</i>						
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	38,4	64,2	124,3	167,1	30,3	39,4
Ichimliklar va tamaki	0,0	0,7	-	282,6 m.	-	0,4
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	2,3	2,3	59,7	99,4	1,8	1,4
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	1,9	1,7	47,8 m.	88,7	1,5	1,0
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	1,3	-	19,1 m.	-	1,0	-
Kimyoviy vositalar va shunga o'xshash mahsulotlar	0,4	1,3	85,1	3,2 m.	0,3	0,8
Sanoat tovarlari	59,4	62,7	106,8	105,7	46,8	38,5
Mashinalar va transport asbob-uskunolari	0,1	0,4	58,3	2,6 m.	0,1	0,2
Turli xil tayyor buyumlar	14,2	22,8	174,8	160,7	11,2	14,0
Xizmatlar	8,8	6,7	127,1	76,0	7,0	4,1

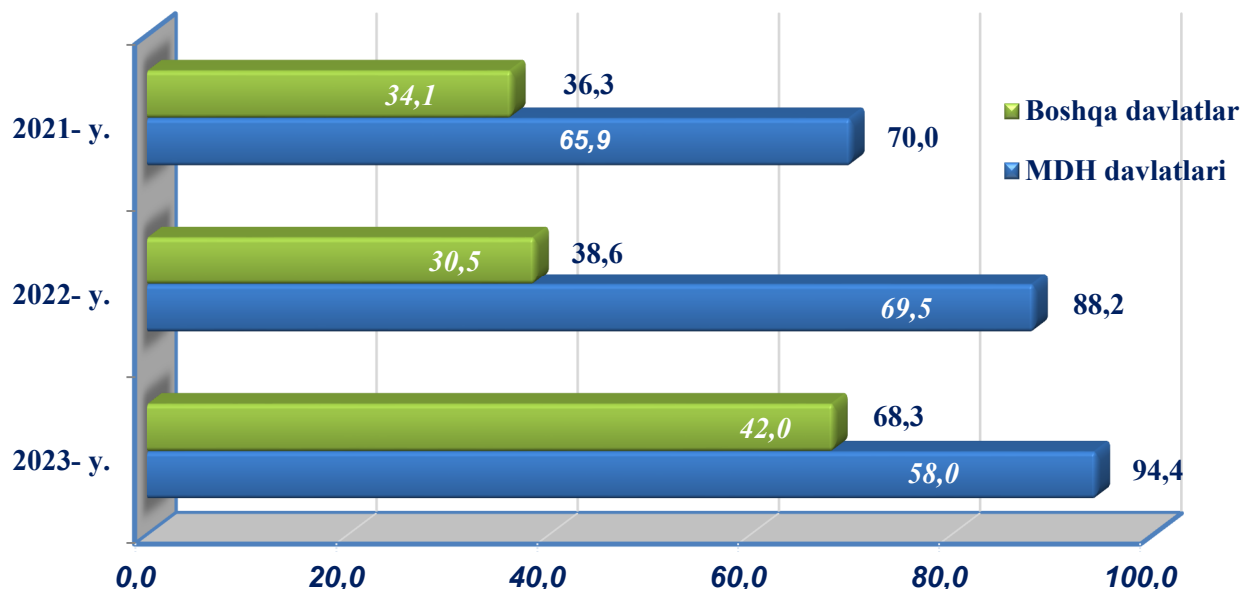
Eksport tarkibida tovarlar ulushi **95,9 %**ni tashkil etib, ular sanoat tovarlari (**38,5 %**), oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (**39,4 %**) va turli xil tayyor buyumlar (**14,0 %**) hissasiga to'g'ri kelmoqda.

MDH VA BOSHQA DAVLATLARGA TOVAR VA XIZMATLAR EKSPORTI HAJMLARI DINAMIKASI

(yanvar-iyun, mln. AQSH dollari, ulushi, % da)

2023- yilning yanvar-iyun oylarida MDH mamlakatlariga **94,4** mln. AQSH dollari qiymatidagi tovar va xizmatlar eksport qilinib, jami eksportning **58,0** % ini tashkil etdi.

2023- yil yanvar-iyun oylarida tashqi savdo aylanmasida tovarlar va xizmatlar eksporti bo'yicha asosiy hamkorlarimiz Rossiya, Pokiston, Qirg'iz Respublikasi, Tojikiston, Turkiya, XXR, Qozog'iston va Eron kabi davlatlar bo'lgan. Ularning umumiy eksportdagi ulushi **85,9** % ni tashkil etdi.

VILOYAT EKSPORTIDA ASOSIY HAMKOR DAVLATLARNING ULUSHI (2023- yil yanvar-iyun, % da)

**XORAZM VILOYATINING ASOSIY HAMKOR DAVLATLARGA
AMALGA OSHIRGAN EKSPORTI HAJMI
VA O‘SISH SUR‘ATLARI** *(yanvar-iyun, yillar kesimida)*

Davlatlar	Mln. AQSH dollari		O‘shish sur‘ati, % da		Egallab turgan o‘rni	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Rossiya Federatsiyasi	40,7	40,5	135,9	99,3	1	1
Pokiston	3,4	34,9	2,3 m.	10,1 m.	6	2
Qirg‘iziston	15,8	26,0	74,8	164,6	4	3
Tojikiston	1,2	13,3	46,7	10,9 m.	12	4
Qozog‘iston	25,2	11,0	2,6 m.	43,5	2	5
Turkiya	18,9	9,0	142,1	47,3	3	6
Xitoy	5,8	5,1	45,6	87,8	5	7
Eron	1,6	5,1	100,2	3,3 m.	9	8
Polsha	0,5	2,7	103,3	5,6 m.	18	9
Koreya Respublikasi	0,2	2,4	48,5	12,5 m.	24	10
Turkmaniston	2,6	1,7	66,7	65,9	7	11
Iroq	0,4	1,4	152,6	3,2 m.	19	12
Belarus	1,1	1,4	2,4 m.	127,9	13	13
Chexiya	0,0	1,2	136,7 m.	32,2 m.	29	14
Litva	0,0	0,9	387,3 m.	17,7 m.	28	15
Hindiston	0,1	0,8	88,7	6,9 m.	26	16
Gruziya	0,8	0,8	156,3	97,9	15	17
AQSH	0,1	0,5	8,8	5,3 m.	27	18
Germaniya	1,4	0,5	5,7 m.	34,1	11	19
Vyetnam	0,5	0,3	2,8 m.	60,4	16	20

XORAZM VILOYATINING HUDUDLAR KESIMIDA EKSPORTI (2023- yil yanvar-iyun)*

Shahar va tumanlar	Hajm mln. AQSH dollari	O'sish sur'ati, % da	Ulushi, % da
--------------------	---------------------------------	----------------------------	-----------------

Xorazm viloyati   **162,7**   **128,3**   **100,0**

Urganch sh.	15,7	114,3	9,6
-------------	------	-------	-----

Xiva sh.   7,0   110,5   4,3

Bog'ot	14,6	108,0	9,0
--------	------	-------	-----

Gurlan   12,9   3,1 m.   8,0

Qo'shko'pir	2,5	30,9	1,6
-------------	-----	------	-----

Urganch   14,7   128,4   9,0

Hazorasp	16,5	178,0	10,2
----------	------	-------	------

Tuproqqal'a   8,3   169,7   5,1

Xonqa	16,0	106,8	9,8
-------	------	-------	-----

Xiva   7,5   84,7   4,6

Shovot	15,9	108,9	9,8
--------	------	-------	-----

Yangiariq   14,9   2,1 m.   9,1

Yangibozor	14,5	182,9	8,9
------------	------	-------	-----

**Eng yuqori hajm,
mln. AQSH dollari**

**Eng quyi hajm,
mln. AQSH dollari**

Viloyat eksporti tarkibida eng yuqori ulushni Hazorasp tumani **10,2 %** bilan **16,5** mln. AQSH dollarini, eng quyi ulushni esa Qo'shko'pir tumani **1,6 %** bilan **2,5** mln. AQSH dollarini tashkil etdi.

* Tabiiy gaz va elektr energiyasi yetkazib berish, shuningdek, maxsus eksport va safarlar bo'yicha rasmiy statistik ma'lumotlar, O'zbekiston Respublikasi viloyatlari, tuman va shaharlari bo'yicha taqsimlanmagan.

MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARI EKSPORTI

Hukumat tomonidan qishloq xo'jaligi va bog'dorchilikni rivojlantirishga katta e'tibor qaratilayotgani bois eksport qilinayotgan mahsulotlar sifati va hajmi yildan-yilga ortib bormoqda. Jumladan, 2023- yil yanvar-iyun oylarida **63,3** ming tonna meva va sabzavotlar eksporti amalga oshirilgan bo'lib, ushbu ko'rsatgich 2022- yilning mos davriga nisbatan **26,9** foizga yoki **23,3** ming tonnaga kamaydi.

Meva-sabzavot mahsulotlarining asosiy eksport bozorlari Pokiston (**52,1** %), Rossiya (**34,3** %), Qozog'iston (**10,7** %) hamda Polsha (**0,7** %) davlatlari hissasiga to'g'ri kelgan.

2023- yil yanvar-iyun oylarida oziq-ovqat mahsulotlarining asosiy qismi bo'lgan **56,8 mln.** AQSH dollari qiymatidagi meva-sabzavot eksport qilindi. Bu ko'rsatkich 2022- yilning mos davriga nisbatan **50,1** % ga ko'paydi va jami eksportdagi ulushi **34,9** % ni tashkil etdi.

MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARI EKSPORTI

(2023- yil yanvar-iyun)

MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARINING EKSPORT GEOGRAFIYASI (2023- yil yanvar-iyun)

Davlatlar	Tonna (birlikda)	ming AQSH dollari	Ulushi, % da *
Pokiston	6122,4	29554,1	52,1
Rossiya Federatsiyasi	25559,0	19491,0	34,3
Qozog'iston	29675,0	6085,9	10,7
Polsha	471,0	386,1	0,7
Eron	212,0	271,6	0,5
Afg'oniston	314,3	222,0	0,4
Turkiya	84,5	215,0	0,4
BAA	71,8	162,0	0,3
Turkmaniston	393,9	144,0	0,3
Ukraina	191,2	105,7	0,2

* qiymat ifodasidan

2023- yil yanvar-iyun oylarida meva va sabzavotlar eksportining qiymat jihatidan eng katta hajmi Pokistonga to'g'ri keldi (meva va sabzavotlar eksporti umumiy hajmining **52,1** %), bu ko'rsatkich Rossiya eksport hajmidan **51,6** foizga ko'p.

TO‘QIMACHILIK MAHSULOTLARI EKSPORTI

So‘nggi yillarda yengil sanoatda yuqori qo‘shilgan qiymatdagi mahsulotlar ishlab chiqarish rivojlanib bormoqda. Yengil sanoat iqtisodiy jihatdan O‘zbekiston uchun muhim soha bo‘lgani holda, aholi bandligining yuqori darajasini, shuningdek, sanoat salohiyatiga hamda davlatimizning xalqaro nufuziga hissa qo‘shilishini ta’minlaydi.

To‘qimachilik mahsulotlarining eksporti hajmlarining oshishi bevosita paxta xom-ashyosini o‘rniga tayyor mahsulot ishlab chiqarish va qo‘shimcha qiymat yaratish maqsadida amalga oshirilgan islohotlar natijasi sifatida qarash mumkin.

Xususan, 2023- yil yanvar-iyun oylari yakuni bo‘yicha **42,1 mln.** AQSH dollarilik to‘qimachilik mahsulotlari eksporti amalga oshirilib, umumiy eksportning **25,9 %** ini tashkil etib, o‘tgan yilga nisbatan **34,5 %** ga kamaydi.

Eksport qilingan to‘qimachilik mahsulotlari tarkibida tayyor trikotaj va tikuvchilik kiyimlari (**42,4 %**) asosiy ulushni egallagan. Yil boshidan **142** turdagi to‘qimachilik mahsulotlari dunyoning **18** ta davlatiga eksport qilindi.

TO‘QIMACHILIK MAHSULOTLARI EKSPORTI DINAMIKASI

(yanvar-iyun, mln. AQSH dollari)

		2022- yil	2023- yil
	Jami:	64,2	42,1
	Paxtadan yigirilgan ip	43,1	-
	Tayyor trikotaj va tikuvchilik kiyimlari	12,9	17,8
	Naqshli mato	0,3	0,7
	Boshqa to‘qimachilik mahsulotlari	1,7	2,9
	Paxtadan gazlamalar	4,6	10,4
	Ipak va ipak mahsulotlari	0,8	4,9
	Paxta mahsulotlari	0,8	2,4
	Gilamlar	0,1	3,0

DAVLATLAR KESIMIDA TO‘QIMACHILIK MAHSULOTLARI EKSPORTI DINAMIKASI

(yanvar-iyun, mln. AQSH dollari)

Davlatlar	2022- yil	2023- yil	O‘shish sur’ati, % da
Qirg‘iz Respublikasi	9,3	15,4	165,4
Tojikiston	-	10,6	-
Rossiya Federatsiyasi	20,2	7,2	35,8
Qozog ‘iston	4,3	2,5	58,9
Koreya Respublikasi	-	2,3	-
Chexiya	-	1,2	-
Belarus	0,9	0,8	83,5
XXR	5,7	0,5	9,1
Germaniya	1,3	0,4	30,8
Vyetnam	0,5	0,3	60,3
Boshqa davlatlar	22,1	0,9	4,2

Viloyatning to‘qimachilik sanoatini diversifikatsiya qilish va tayyor mahsulotlar eksportini rag‘batlantirish borasidagi amaliy ishlar natijasida mamlakatimizning ushbu sohadagi salohiyati va hamkor davlatlardagi to‘qimachilik bozoridagi ulushi oshib bormoqda.

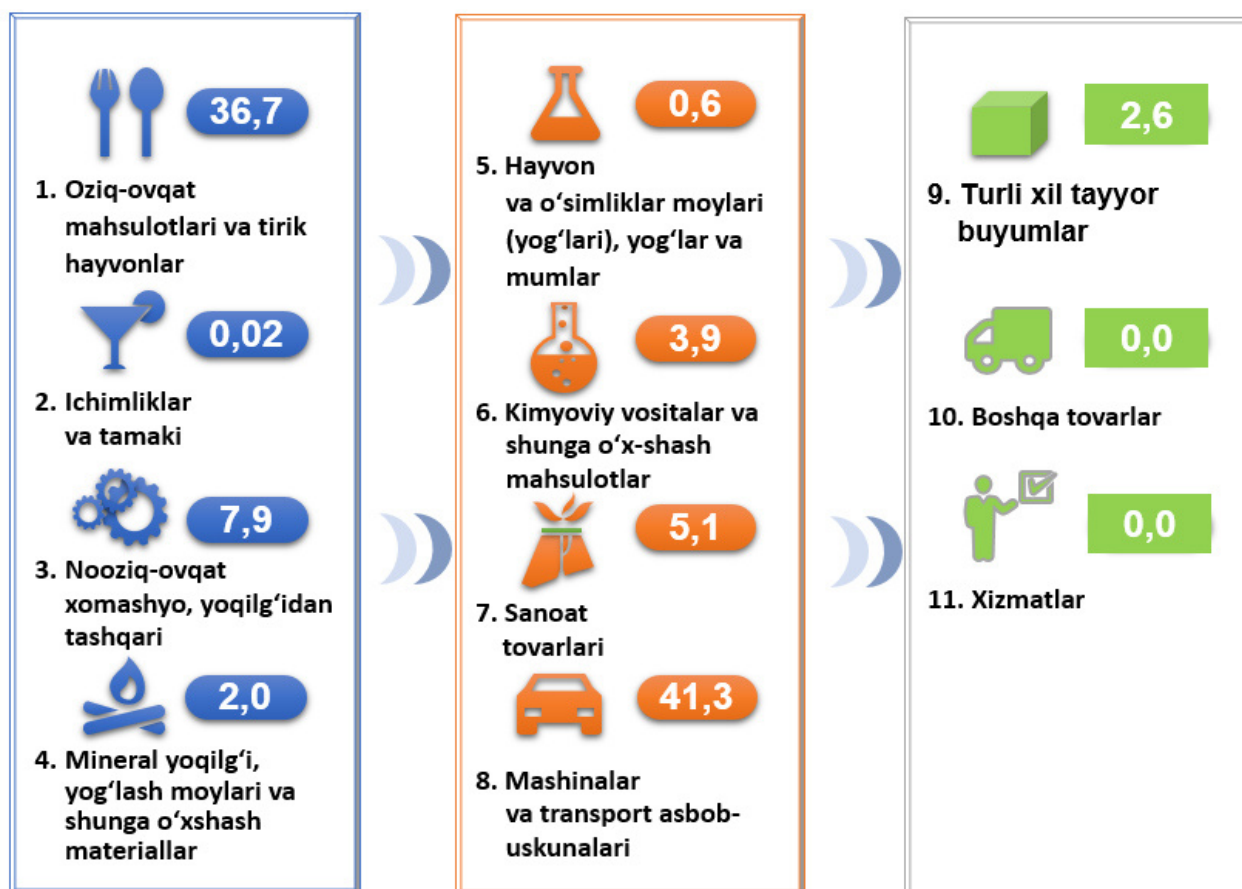
To‘qimachilik mahsulotlarining eng katta ulushi Qirg‘iz Respublikasi (36,5 % – 15,4 mln. AQSH dollari) va Tojikiston (25,1 % – 10,6 mln. AQSH dollari) davlatlari hissasiga to‘g‘ri keldi.

2023- yilning yanvar-iyun oylarida import hajmi **292,5** mln. AQSH dollarini tashkil qildi va 2022- yilning mos davriga nisbatan **17,1 %** ga oshdi. Import tarkibida eng katta ulush, mashinalar va transport asbob-uskunolari (**41,3 %**), oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (**36,7 %**) hamda nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari (**7,9 %**) hisobiga to'g'ri keldi.

XSST BO'YICHA IMPORT TARKIBI

(2023- yil yanvar-iyun, ulushi, % da)

Tovarlar importi dinamikasi tahliliga ko'ra, 2023- yilning yanvar-iyun oylarida import qilingan tovarlar hajmi, o'tgan yilning mos davriga nisbatan **42,8** mln. AQSH dollariga ko'paydi va **292,5** mln. AQSH dollarini tashkil etdi.

XORAZM VILOYATINING XSST BO'YICHA IMPORTI TARKIBI

(yanvar-iyun, yillar kesimida)

XSST tarkibi	mln. AQSH dollari		O'sish sur'ati, % da		Umumiy hajmga nisbatan. % da	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023

Jami import	249,7	292,5	126,4	117,1	100,0	100,0
--------------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

shu jumladan:

Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	82,8	107,4	113,3	129,7	33,2	36,7
---	------	-------	-------	-------	------	------

Ichimliklar va tamaki	0,1	0,1	454,2	56,2	0,0	0,0
-----------------------	-----	-----	-------	------	-----	-----

Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	17,1	23,1	129,8	134,7	6,9	7,9
--	------	------	-------	-------	-----	-----

Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	3,0	5,8	216,0	194,5	1,2	2,0
---	-----	-----	-------	-------	-----	-----

Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	1,3	1,6	164,7	126,7	0,5	0,6
---	-----	-----	-------	-------	-----	-----

Kimyoviy vositalar va shunga o'xshash mahsulotlar	13,4	11,3	145,4	84,5	5,4	3,9
---	------	------	-------	------	-----	-----

Sanoat tovarlari	20,2	14,9	231,3	73,8	8,1	5,1
------------------	------	------	-------	------	-----	-----

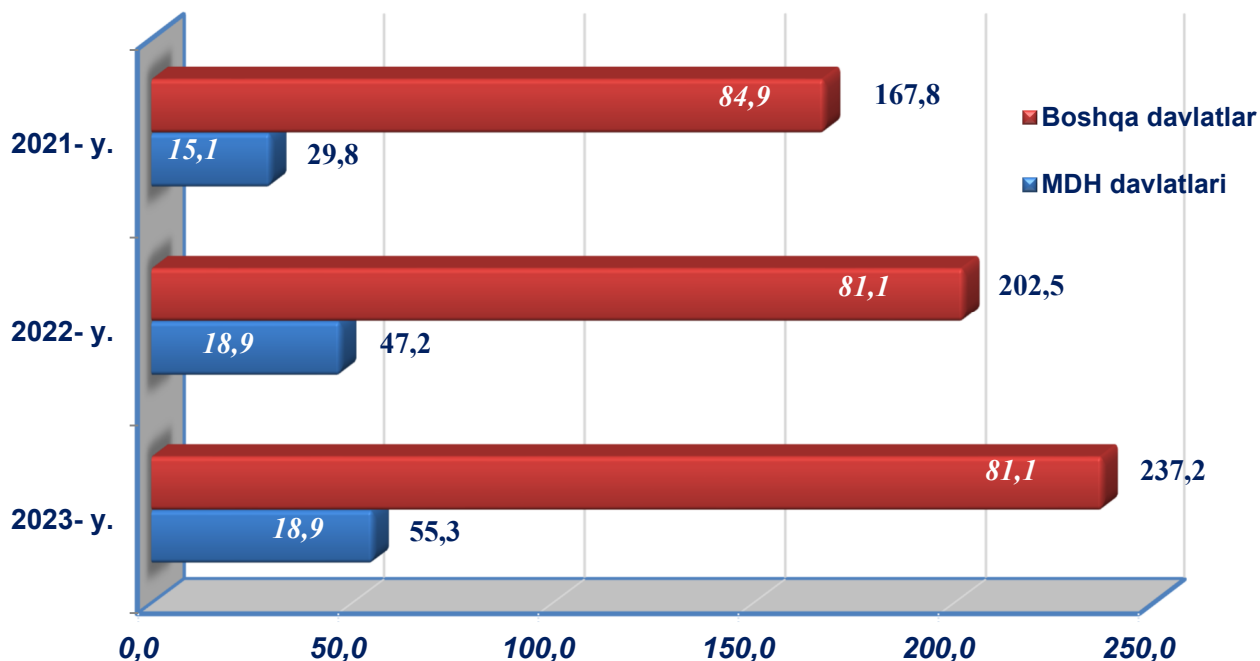
Mashinalar va transport asbob-uskunalar	100,6	120,7	197,8	120,0	40,3	41,3
--	-------	-------	-------	-------	------	------

Turli xil tayyor buyumlar	11,3	7,7	28,0	68,1	4,5	2,6
---------------------------	------	-----	------	------	-----	-----

MDH VA BOSHQA DAVLATLARDAN TOVAR VA XIZMATLAR IMPORTI HAJMLARI DINAMIKASI

(yanvar-iyun, mln. AQSH dollari, ulushi, % da)

2023- yil yanvar-iyun natijalariga ko'ra MDH mamlakatlaridan import ulushi **18,9 %** ni tashkil etib, 2022- yilning mos davriga nisbatan **17,1 %** ga ko'paydi.

2023- yil yanvar-iyun oylarida Xorazm viloyati **47** ta davlatdan tovar va xizmatlar importini amalga oshirdi. Yetti yirik hamkor davlatlar (Braziliya, XXR, Turkiya, Rossiya, Turkiya, Germaniya, Belarus va Qozog'iston) jami importning **82,8** foizini tashkil etdi.

VILOYAT IMPORTIDA ASOSIY HAMKOR DAVLATLARNING ULUSHI (2023- yil yanvar-iyun, % da)

**XORAZM VILOYATINING ASOSIY HAMKOR
DAVLATLARDAN AMALGA OSHIRGAN IMPORTI
HAJMLARI VA O'SISH SUR'ATLARI**
(yanvar-iyun, yillar kesimida)

Davlatlar	Mln. AQSH dollari		O'sish sur'ati, % da		Umumiy hajmdagi o'rni	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Braziliya	77,8	95,3	125,5	122,6	1	1
XXR	47,7	52,0	89,6	108,9	3	2
Rossiya Federatsiyasi	31,5	32,4	164,8	102,9	4	3
Turkiya	59,5	25,1	2,8 m.	42,2	2	4
Germaniya	3,8	19,1	113,9	5,0 m.	6	5
Belarus	1,2	11,9	121,5	10,2 m.	13	6
Qozog'iston	9,1	6,2	2,2 m.	68,3	5	7
Eron	1,6	6,0	61,4	3,6 m.	11	8
Yaponiya	0,1	4,6	97,1	65,7 m.	32	9
Shveysariya	0,6	4,6	6,7 m.	8,0 m.	16	10
Turkmaniston	3,4	4,0	152,0	116,4	7	11
BAA	0,1	4,0	-	77,0 m.	34	12
Finlyandiya	-	3,7	-	-	-	13
Polsha	3,4	3,6	2,7 m.	108,1	8	14
Belgiya	0,4	3,6	2,3 m.	8,6 m.	18	15
Litva	1,6	3,1	133,3	190,7	10	16
Koreya Respublikasi	2,0	2,3	13,3	119,3	9	17
Italiya	0,1	1,7	45,7	11,8 m.	26	18
Gongkong	0,5	1,3	155,1	2,8 m.	17	19
Bangladesh	0,8	1,2	80,5	160,0	15	20

XORAZM VILOYATINING HUDUDLAR KESIMIDA IMPORTI

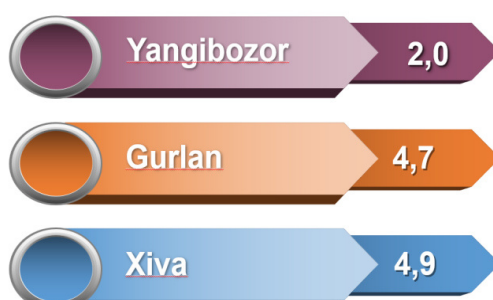
(2023- yil yanvar-iyun)

Shahar va tumanlar nomi	mln. AQSH dollari	O'sish sur'ati, % da	Ulushi, % da
Xorazm viloyati	292,5	117,1	100,0
Urganch sh.	60,7	105,9	20,7
Xiva sh.	7,9	103,3	2,7
Bog'ot	5,1	139,8	1,7
Gurlan	4,7	91,7	1,6
Qo'shko'pir	18,6	4,6 m.	6,3
Urganch	12,3	75,6	4,2
Hazorasp	13,7	183,5	4,7
Tuproqqal'a	113,2	134,5	38,7
Xonqa	15,4	2,2 m.	5,3
Xiva	4,9	3,4 m.	1,7
Shovot	20,2	2,1 m.	6,9
Yangiariq	13,9	32,0	4,8
Yangibozor	2,0	73,6	0,7

Eng yuqori hajm,
mln. AQSH dollari

Eng quyi hajm,
mln. AQSH dollari

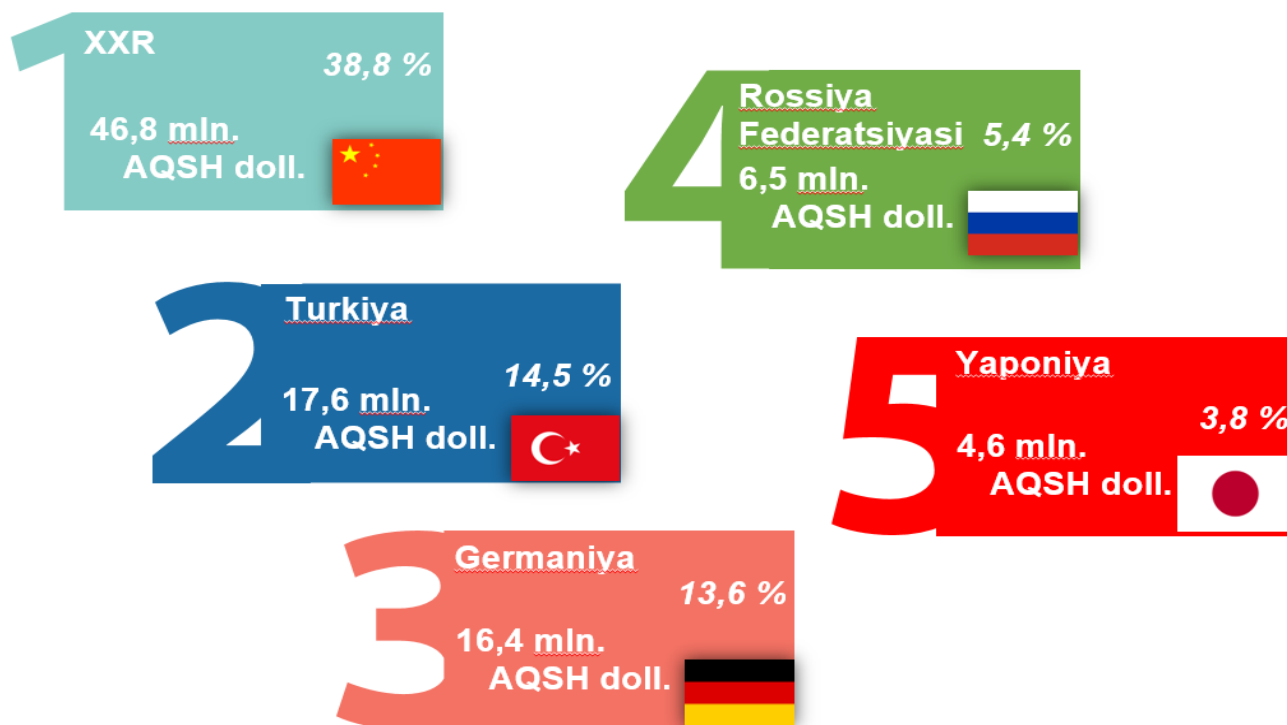
Viloyat importi tarkibida eng yuqori ulush Tuproqqal'a tumani hissasiga to'g'ri kelib, **38,7 %** bilan **113,2** mln. AQSH dollarini, eng quyi ulush esa Yangibozor tumani hissasiga **0,7 %** bilan **2,0** mln. AQSH dollarini tashkil etdi.

MASHINALAR VA TRANSPORT ASBOB-USKUNALARI IMPORTI

Viloyatda investitsiya muhitining yaxshilanib borayotgani sari va ushbu sohada amalga oshirilayotgan islohotlar natijasida mashina va asbob-uskunalar importining oshishi tabiiy hol.

Jumladan, 2023- yil yanvar-iyun oylarida import tarkibida mashinalar va transport asbob-uskunolari hajmi **120,7** mln. AQSH dollarini tashkil etib, 2022- yilning shu davriga nisbatan **20,0** % ga ko‘paydi va importning umumiy hajmidagi ulushi **41,3** % ga yetdi.

MASHINA VA TRANSPORT ASBOB-USKUNALARI IMPORT QILINGAN ASOSIY HAMKOR DAVLATLAR (2023- yil yanvar-iyun)

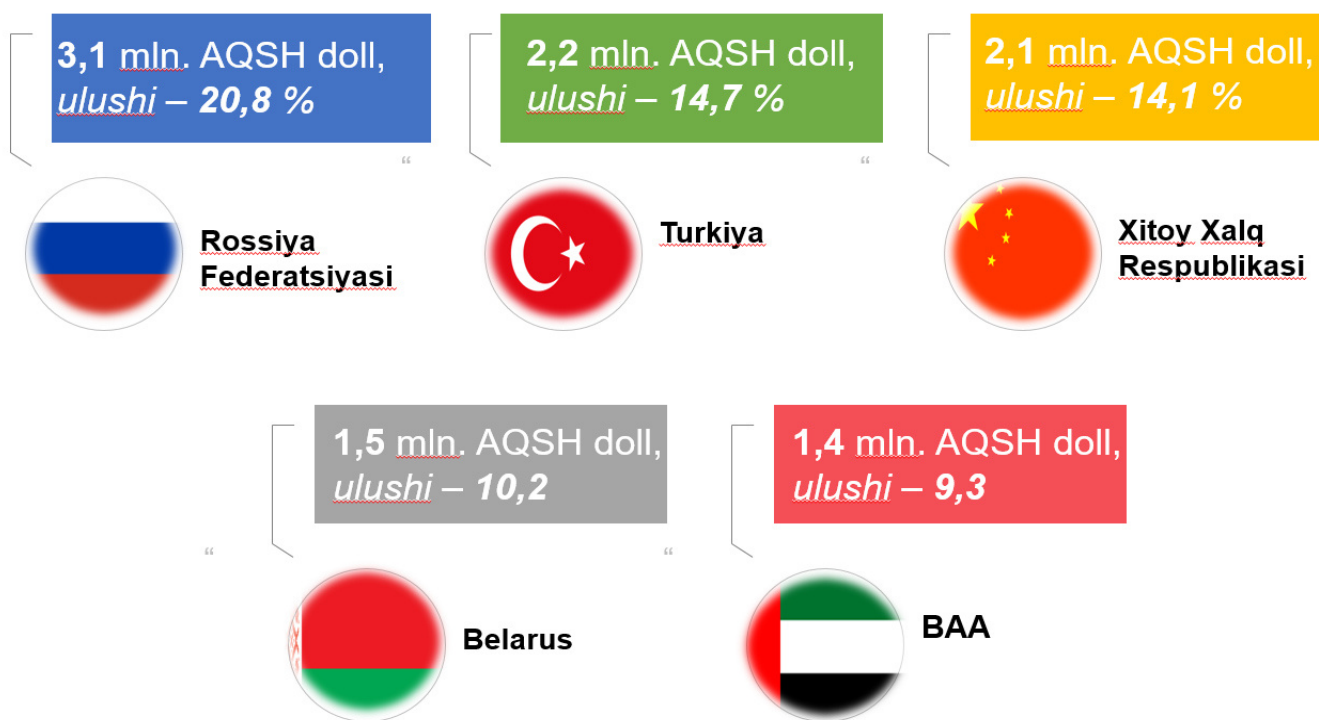

2023- yil yanvar-iyun oylarida mashina va transport asbob-uskunolari importi hajmi o‘tgan yilning shu davriga nisbatan **20,1** mln. AQSH dollariga oshdi. Ushbu tovarlarni Xorazm viloyatiga yetkazib berishning asosiy qismi XXR — **46,8** mln. AQSH dollari (**38,8** %), Turkiya — **17,6** mln. AQSH dollari (**14,5** %) va Germaniya - **16,4** mln. AQSH dollari (**13,6** %) kabi davlatlarga to‘g‘ri keldi.

SANOAT MAHSULOTLARI IMPORTI

2023- yil yanvar-iyun oylarida import tarkibida sanoat mahsulotlari tovarlari hajmi **14,9** mln. AQSH dollarini tashkil etib, o'tgan yilning shu davriga nisbatan **26,2** % ga kamaydi hamda importning umumiy hajmidagi ulushi **5,1** % ga yetdi.

SANOAT MAHSULOTLARI IMPORT QILINGAN ASOSIY HAMKOR DAVLATLAR (2023- yil yanvar-iyun, ulushi, % da)

Sanoat mahsulotlari importi asosan yog'och va yog'ochdan bo'lgan buyumlar (**3,8** mln. AQSH dollari), metal buyumlar (**2,8** mln. AQSH dollari), to'qimachilik iplari, matolar, tayyor mahsulotlar (**2,6** mln. AQSH dollari), quyma temir va po'lat (**2,1** mln. AQSH dollari), qog'oz, karton va qog'oz xamiri (**1,6** mln. AQSH dollari) va boshqalardan tashkil topgan.

Statistik ko'rsatkichlarga izohlar

Tovarlar eksporti – agar qonunchilikda boshqa tartib ko'zda tutilmagan bo'lsa, tovarlarni O'zbekiston Respublikasi bojxona chegarasidan qaytarib olib kirish majburiyatisiz olib chiqish.

Reeksport – xorijiy tovarlar bojxona hududidan olib chiqiladigan bojxona rejimi.

Tovarlar importi – tovarlarni O'zbekiston Respublikasi bojxona chegarasidan qaytarib olib chiqish majburiyatisiz olib kirish.

Reimport – bojxona hududidan eksport rejimida olib chiqilgan O'zbekiston Respublikasi tovarlari O'zbekiston Respublikasining Bojxona kodeksida ko'rsatilgan muddatda (olib chiqilgan paytdan boshlab o'n yil ichida) qaytarib olib kiriladigan rejim.

Tashqi savdo aylanmasi – mamlakatning muayyan davrdagi eksport va import qiymatlari summasi.

Tovarlar kelib chiqqan mamlakat – tovar to'liq ishlab chiqarilgan yoki yetarli darajada qayta ishlov berilgan mamlakat (tovar yetarli darajada qayta ishlov berilgan mamlakat "Bojxona tarifi to'g'risida"gi O'zbekiston Respublikasi qonunining 26- moddasiga asosan aniqlanadi).

Tovarlarning belgilangan manzili – yuklab jo'natish paytida tovar yetkazib berilishi belgilangan mamlakat sifatida ma'lum bo'lgan mamlakat.

Tovarlarning statistik qiymati – shartnoma valyutasidan qat'i nazar yagona bazisga keltirilgan shartnoma bo'yicha tovarlar qiymati.

Xizmatlar (ishlar) eksporti — O'zbekiston Respublikasining rezidentlari tomonidan norezidentlarga, iqtisodiy geografik joylashuvidan qat'i nazar, ko'rsatilgan xizmatlar (bajarilgan ishlar).

Xizmatlar (ishlar) importi — norezidentlar tomonidan O'zbekiston Respublikasi rezidentlariga, iqtisodiy geografik joylashuvidan qat'i nazar, ko'rsatilgan xizmatlar (bajarilgan ishlar).

***Ma'lumot uchun:** O'zbekiston Respublikasida tovarlar tashqi savdosi statistika ko'rsatkichlarini shakllantirishda, Tashqi iqtisodiy faoliyat tovar nomenklaturasi (keyingi o'rinlarda TIF TN) bilan birgalikda, Birlashgan Millatlar Tashkilotining Xalqaro standartlashgan savdo tasniflagichi (keyingi o'rinlarda – XSST) ishlatiladi. Bu o'z navbatida tahliliy maqsadlarda eksport va import qilinadigan tovarlarni 10 ta katta qismga guruhlash uchun imkon beradi. Tovarlarni XSST bo'yicha kodlashtirish, TIF TN va XSST o'rtasida o'tish kalitlari yordamida amalga oshiriladi.*